

А. О. Лук'янюк

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Науковий керівник: кандидат філологічних наук

О. В. Мосієнко

Роль заголовку у сприйнятті інформації (на матеріалі новин БіБіСі)

Питання поняття і ролі такого явища як заголовок привертало увагу багатьох учених-лінгвістів, серед яких І. В. Арнольд, О. О. Лазарева, Н. В. Шевченко та інші. Заголовок розглядають як комунікативний елемент, що знаходиться у препозиції до тексту, є його назвою, семантично окреслює його зміст, синтаксично і графічно оформлений [1:70]. Назва тексту завжди друкується іншим шрифтом і розташована на певній відстані від першого абзацу [5: 66]. Заголовок фіксує увагу читача на найцікавіших та найважливіших елементах статті, часто не розкриваючи її суті, і цим спонукає читача ознайомитися з інформацією, яка більш детально представлена у повідомленні [4: 168]. Важливою функцією заголовку є також активація фонових знань читача, яка супроводжується випереджувальним сприйняттям тексту [3: 3].

За структурою медійні заголовки зазвичай представлені односкладними, двоскладними та складними реченнями, еліптичними конструкціями, сегментованими реченнями, ізольованими підрядними реченнями. Двоскладні речення як заголовок дуже поширені в англійській мові, оскільки вони у стислому вигляді дають уявлення про зміст статті, напр., *"Police car petrol-bombed opposite MP Naomi Long's office" (BBC News)*. У наведеному прикладі читач може зрозуміти, про що буде йти мова у статті. Односкладні речення-заголовки не дають достатньої інформації, але вони можуть привернути увагу читача, напр., *"Red Nose Day" (BBC News)*. Заголовки-складні речення вважаються занадто громіздкими. Тому заголовок має бути максимально коротким, помітним, не дуже ясним, для того, щоб заінтригувати читача, який бігло переглядає багато статей [2: 2].

У процесі сприйняття дискурсу заголовні компоненти виконують одну з головних когнітивних функцій – приймають

участь у контролі за розумінням повідомлення і зіставляють його інтерпретацію з актуалізованими фоновими знаннями. В процесі такого контролю повторюються ті сегменти інформації, які містяться в заголовному комплексі [3: 3-4].

Заголовок приймає участь у формуванні емоційного впливу медійного повідомлення, виконуючи оцінювальну-експресивну функцію. Її важливість визначається тим, що повідомлення повинно переконати адресата в тих положеннях, які захищає автор. Сучасні медіа-тексти широко використовують яскраві назви. Заголовок полегшує сприйняття тексту, за рахунок використання певних мовних засобів, серед яких особливе місце посідають номінативно-референційні одиниці.

Номінативні одиниці позначають референти, що репрезентують об'єкти, явища навколишньої дійсності, відображені у свідомості людини. Референт як відправна точка номінації позначається номінативно-референційними засобами. Номінативний компонент представлений іменником, а референційний складник – детермінативами: артиклями, напр., *A farmer is being sought by the National Trust to take on the challenges of running main-land Britain's most southerly farm; Are we more humane than the Victorians*; вказівними (*this film*) та присвійними (*"...a woman who was moved from her home wearing her dressing gown..."*) займенниками, а також квантифікаторами (*one scientist*) разом із кількісними числівниками.

У заголовках широко використовуються власні назви на позначення країн (*"Scotland will be wanted in the EU"*, *Scotland*; *Greece unemployment hits highest rate in European Union*, *Greece*), міст (*"East Belfast businesses in trouble"*, *Belfast*; *"Cardiff Airport buyout threatens Bristol, says MEP"*, *Cardiff*), установ (*"Q&A: What the World Bank does?"*, *the original name of the World Bank is the International Bank for Reconstruction and Development (IBRD)*, організації (*"More London people in B&Bs: National Housing Federation"*, *The National Housing Federation*; *"EU and US launch free-trade talks"*, *The European Union*) та учасників подій (*"EU budget summit: Cameron demands further cuts"*, *David Cameron, prime minister of Great Britain*).

Отже, неабияку роль у сприйнятті інформації відіграють номінативно-референційні одиниці, які виокремлюють основний предмет повідомлення або учасників подій, що будуть описуватися у повідомленні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ

1. Вербин А. А. АРтиклъ в газетном заголовке // Иностранные языки в школе. – 1984. – №2. – С.69-72.
2. Боднарюк Ю. В. Англійський заголовок як функційне структурне утворення // Матеріали наукової конференції Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://intkonf.org/bodnaryuk-yuv-angliyskiy-zagolovok-yak-funktsiynе-strukturne-utvorennуа/>
3. Лазарева Э. А. Заголовочный комплекс текста – средство организации и оптимизации восприятия / Э. А. Лазарева // Известия Уральского государственного университета. – 2006. – № 40. – С.158-166.
4. Покришка Ю. В. Функції заголовку в публіцистичному дискурсі / Ю. В. Покришка // Збірник тез доповідей підсумкової конференції наукового товариства слухачів, курсантів і студентів. – Харків. – 2011. – С.321.
5. Токарева Т. До проблеми поняття тексту і ролі заголовка тексту як його організуючого елементу / Т. Токарева // Наукові записки. – Випуск 89 (5). – Серія: Філологічні науки. – Кіровоград: РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2000. – С.190.

Н. М. Маєвська

*Київський національний університет імені Т.Шевченка
Науковий керівник: кандидат філологічних наук, доцент
О. В. Малікова*

Особливості функціонування антономазії у постмодерністському нарративному письмі

У літературному процесі останніх років помітним явищем є творчість популярної в Англії письменниці Кеті Летте (Kathy Lette), індивідуальна творча манера письма якої залишається недослідженою. Запропонована стаття присвячена розгляду особливостей використання антономазії у постмодерністському романі «How to Kill your Husband (and other handy household hints)»

Мета статті – виявлення стилістичних функцій антономазії. **Об'єктом** дослідження є антономазія як стилістичний прийом, а **предметом** – особливості функціонування антономазії у тексті постмодерністського художнього нарративного письма.